

80-85% випадків, переданих медіаторам, закінчувалися мирним врегулюванням. Отже, специфіка предмета правового спору вимагає залучення до його вирішення фахівця з одночасним поєднанням психологічних та юридичних знань, що цілком узгоджується з такою специфічною сферою знань як юридична психологія. Оскільки, навіть за наявної спеціалізації суддів, рівень їхньої обізнаності у галузі психологічних знань все ще залишається недостатнім, а тому звертаючись до медіації, суд та сторони спору повинні залучити незалежного посередника – юридичного психолога.

Література:

1. Мемель Фрідріх-Йоахім *Медіація в адміністративному судочинстві України*. URL: http://www.voas.gov.ua/upload/337_mediac2.pdf

2. Бондаренко-Зелінська Н. *Медіація: можливість запровадження в цивільному процесі України. Перспективи застосування альтернативних способів вирішення спорів (ADR) в Україні : матер II Львів. міжнар. форуму. Львів: Львів. держ. ін-т новіт. технол. та управл. ім. В.Чорновола, 2009. С. 179–182.*

3. Мішина Ж. В. *Медіація як альтернативна форма вирішення спорів*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63913/48-Mishyna.pdf?sequence=1> (дата звернення: 11.02.2019).

4. Левіцький Є. *Медіація vs Врегулювання господарського спору за участю судді*. URL: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/gospodarske-pravo/mediaciya-vs-vregulyuvannya-gospodarskogo-sporu->

5. Канішева К. М. *Розвиток примирливих процедур врегулювання спорів, які виникають із шлюбно-сімейних правовідносин. Право і безпека: Науковий журнал. Харків. 2009. № 2*. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2009_2/PB-2/PB-2_32.pdf.

Дата надсилання тез: 17.02.2019 р.

Олійник Алла Вікторівна

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ НЕБЛАГОПОЛУЧЧЯ СУСПІЛЬСТВА ЯК ЧИННИК СУЇЦИДАЛЬНОСТІ

У сучасному індустріалізованому світі, де з кожним роком поглиблюється процес формалізації, раціоналізації, меркантилізації, відчуження стало звичним у людських взаєминах, й майже не залишилося нічого, що могло б утримати від падіння на самісіньке дно кризи: «хвороба» цивілізацією, перекреслює в душах індивідів усе, що могло б зберегти їх віру у високий сенс життя.

Нехтування духовно-моральними цінностями, руйнування ідеалів, які висвітлюють особистості життєву перспективу, сприяє поширенню суїцидонебезпечних настроїв у суспільстві. У сучасному суспільстві зростає чисельність самотніх, нещасливих, розчарованих людей, молоді не знаходять смислу власного життя, заповнюючи екзистенційний вакуум алкоголем та наркотиками. Життєві негаразди, безробіття, самотність, усвідомлення безперспективності майбутнього, алкоголізм, наркоманія, зростання злочинності, меркантилізм на тлі бездуховності – така ситуація сьогодення перебуває у прямому зв'язку із суїцидальністю.

Самогубство є своєрідним варіантом відповіді на екзистенційну кризу. Суспільство завжди певним чином впливає на індивіда. Реалії світу (аморальність, цинізм, жорстока боротьба за виживання) суперечать істинній людській сутності, призводять до девальвації гуманістичних цінностей, розчарування, депресії, й відтак – до самогубства. Зростає чисельність людей, охоплених почуттям туги, екзистенційного абсурду. Визначальним чинником такої ситуації у світі стало послаблення віри в Бога, орієнтації на високодуховні ідеали та цінності. Життя без ідеалів чи з бездуховними ідеалами й тяжкі розчарування є сприятливими щодо суїцидальності [3, с. 49].

Виникнення психологічних проблем індивіда, зокрема суїцидальних, перебуває у прямому зв'язку із зростанням суспільної бездуховності. У сучасному світі спостерігається жахлива асиметрія. Виявляється вона у тому, що основні зусилля особистості спрямовані на утилітарні цінності нестабільного зовнішнього світу, внаслідок чого життя стає обмеженим і дисгармонійним через загрозу втрати значущих зв'язків, статусу, власності. Життя, позбавлене надособистісного смислу, спрямоване виключно на задоволення меркантильно-споживацьких цілей, пов'язане з відчаєм, розчаруванням та песимізмом.

На духовне падіння суспільства як основну причину поширення аутодеструктивних тенденцій у психіці індивідів вказував Е.Фромм й намагався довести, наскільки морально хворе суспільство зі спотвореними ідеалами небезпечне для індивіда, стаючи джерелом думок про смерть та самогубство. У світі, в якому, «мати» панує над «бути», володіння над буттям, «мертве», механічне – над живим, цивілізація замінила Бога [5].

Сучасна урбанізована культура робить людину самотньою, вона не персоналізується, а лише аномізується, страждає, не витримує самотності як чи не єдиного середовища самоформування. Людина стає вільною «від усього», а тому й відчуженою від усього. Такий стан пригнічує її: вона не хоче бути «вільною», прагне «втекти» від такої свободи (escape from freedom), мати доброзичливі стосунки з іншими, але навколишній світ не надає їй такої можливості. Нестерпне почування самотності, туги, надмірний індивідуалізм, байдужість, глибокі особистісні розчарування призводять до формування

депресивно-невропатичних деструкцій у психіці індивідів, які є психологічним базисом суїцидальності.

На всезагальну байдужість, відсутність моральних ідеалів, духовних орієнтирів буття як чинник зростання суїцидальності у суспільстві вказував і автор теорії еволюційного песимізму Е.Гартман [4, с.49].

Основною причиною зростання чисельності самогубств М.О.Бердяєв також вважав підміну власне людських потреб технократичними. Він був переконаний, що техніка, яка виробляє предмети та знаряддя нищення життя, влада речей та грошей створюють химери та фантазії й спрямовують людину на хибні фікції, які лише створюють враження реальності [1, с. 165 – 167].

Видатний французький соціолог Е.Дюркгайм зростання чисельності самогубств також пов'язував з «хворобою суспільства» – його неблагоустроєм, роз'єднаністю, духовно-моральним занепадом. Такий стан суспільства соціолог назвав аномією і довів, що він є потужним генератором самогубств [2, с. 261]. Суспільний занепад спричиняє руйнування суспільних зв'язків, що багатьма свідомо чи несвідомо сприймається як руйнування зв'язків із життям. Крах життєвих надій породжує фрустрацію, яка може вилитися у картання щодо безглуздості життя, й відтак – самогубство.

Одного лише економічного благополуччя для лікування хвороб суспільства, зниження рівня суїцидальної активності, на думку Е.Дюркгайма, недостатньо. Значущим антисуїцидальним потенціалом, який, за Дюркгаймом, за силою перевершує вплив усіх інших чинників, володіє релігія, особливо конфесії зі стійкою, непохитною доктриною [2, с. 162 – 186]. Релігія сприяє гармонізації суб'єкта (особи та групи), й відмовитися від неї означає сприяти дисгармонії суспільних взаємин, а відтак і поширенню суїцидальності.

Висновки. Суспільство істотно впливає на психіку індивідів. Будучи з ним у нерозривному зв'язку, людина не може не зазнавати його впливу. Деструктивність, яку несе сучасне суспільство, стає безпосередньою причиною відхилень у поведінці індивіда, зокрема його аутодеструктивності. Ціннісна система сучасного технократичного суспільства призвела до порушення внутрішньої гармонії багатьох людей. Втрата природної автентичності, бездуховність, хибна система цінностей, дезінтеграція суспільства, відсутність чітких моральних орієнтирів поведінки, надмірний меркантилізм – це наслідки утилітарно-технократичної цивілізації, що поглиблює внутрішні протиріччя людини, спричиняючи глибокі депресії і розчарування, що перебувають у прямому зв'язку з суїцидальністю. Усе це більш як переконує, що нагальною життєвою необхідністю є глибоке духовне оновлення суспільства.

Література:

1. Бердяєв Н.А. *Філософія свободи*. М., 1989.

2. Дюркгайм Е. Самогубство: Соціологічне дослідження. К. , 1998. 519 с.
3. Психологія суїциду: посіб. / ред. В.П.Москальця. Київ, 2004. 288 с.
4. Пурич-Пейякович Йу. Самоубийство подростков. – М. , 2000. 168 с.
5. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. М. , 1998. 672с.

Партико Неоніла Вікторівна

INDIVIDUAL WELL-BEING AND THE RISKS OF CIVIL MARRIAGE

The civil marriage is investigated by A.I. Antonov, S.I. Holod, V.B. Holofast, O.M. Zdravomyslova, A.O. Rean, T.V Andreeva., L.R. Aza, M.Y. Borishevsky, L.M. Buchynskiy, S.M. Vakulenko, S.O. Voitovych, I.S. Diomina, V.I. Zatsepina, O.Ya. Kliapets, L.P. Bogdanova and others. Some researchers recognize an unregistered marriage as an alternative form of marital and family relations as a new form in the wreckage of the old traditional patriarchal family (I.V. Bestuzhev-Lada, A.K. Vyshnevskiy, S.I. Holod, L.V. Kartseva, I.S. Kon, A. B. Orlov, St. Stankunene, L. B. Schneider, etc.). Others consider the unregistered civil marriage as a result of a family crisis, manifestation of its dysfunction (E.G. Eidemiller, V.V. Yustytskis), or abnormalities (V.N. Druzhynin), warning about the possibility of disappearance of the family lifestyle, emphasizes the need to strengthen the family's foundations of being. Among the Ukrainian scholars, the gender system was studied by I.A. Zhrebkina, I.O. Holovashenko, I.V. Lebedynska, T.M. Melnyk, N.D. Chukhym; gender stereotypes and gender roles – T.V. Hovorun, O.M. Kikinezhdі, L.E. Semenova, P.P. Hornostay and others. Problems of family and gender in risk society were considered by W. Beck, E. Hiddens, N. Luman and others.

The purpose of our study is to identify the risks for marriage and family, which implicitly include the gender component of a civil marriage. According to our study of the psychological aspects of civil marriage, it was found that, on average, a quarter of the polled young men and women who had experience in civil marriage treated him negatively. That is, a quarter of respondents are in the zone of normative inconsistency, because their inherent status captures differences with the normative representations of society. Proceeding from the fact that they implement practices that they themselves consider abnormal, they become more sensitive to imbalances, are more likely to experience risks. Responsibility for gender equality (from the answers to the question “Who should solve the problem of inequality of men and women in Ukraine?”), the supporters of civil marriage are less likely than